

Varbergs fästning

Byggnadernas bakgrund

Norra längan

Är den bäst bevarade byggnaden från sent 1200-tal med sina tjocka naturstensmurar. Norra längan har troligen varit slottsherrens och ibland kungens bostad under 1300-talet. Från 1300-talet till 1830 användes ”Kungssalen” som fästningskyrka. En målning från 1600-talet finns bevarad. Vindarna användes till spannmålsmagasin för böndernas sädesskatt samt mjölbod. Källaren har använts till krut- och saltförvaring.

Västra längan

Muren mot havet är troligen från 1300-talet. Även andra rester av medeltida byggnader ingår här. Vissa medeltida lämningar av försvarsanläggningar och bakugnar finns i källarplan. Västra längan var från medeltiden till 1800-talet fästningens kök, bageri, brygghus och slakthus. I längans norra del fanns på 1600-talet skrivarestuga (kansli) och gästrum. Spannmålsförråd fanns på vindarna och saltförråd i källaren. Efter en brand 1872 användes Västra längan som kasern.

Södra längan

Källarplanet har medeltida ursprung. Här finns en äldre ingång till borggården. På ena sidan om denna ligger fängelsehålor och på den andra ”Eskils källare”, använd till stall och senare krutkällare. ”Rikssalen” en våning upp var på 1600-talet indelad i fler våningar med proviantförråd, skola och sädesmagasin. På 1800-talet fanns här fängelse och fängelsekyrka. Trapphuset mot Västra längan är från 1900-talet.

Östra längan

Mittbyggnaden, delvis från 1600-talet och delvis från 1700-talet, är ”kommendanthuset”. Här bodde ända fram till 1900-talets först hälft fästningens kommendant med kök, salong, matsal, sovrum, pigkammare etc. Bäst bevarade rummet är ”Mässen” (officersmässen) med sin öppna spis, sin golvvärmeanläggning och gång till ”Vinkällaren”. På 1600-talet var denna byggnad kunglig bostad och frustuga (kvinnornas samlingsplats) inklusive kök och badstuga. Norr om kommendanthuset fanns prästens och andra tjänstemäns bostäder i en byggnad delvis från 1600-talet. Byggnaderna längst i norr och söder är från 1800-talets fångepok med ett par bevarade celler. Fånggården är från 1800-talet.

”Karl XI:s stall”

Stall från den danska tiden på 1600-talet. Det hade även spannmålsvindar och ett vaktlogement. Senare omgjort till vapenförråd.